Текст: **Милена Димитрова** | Снимки: **Кристиела Симеонова, Милена Димитрова и ДНФ „13 века България“**

Национален дарителски фонд „13 века България“:

Вицепрезидентът представя три събития за българите в Аржентина

Г-жа Илияна Йотова откри интересните културни проекти, реализирани по нейна идея

Три културни събития в София ни направиха съпричастни с българите в Аржентина на 12 юни. Под патронажа на вицепрезидента Илияна Йотова в Националния дарителски фонд „13 века България“ се откри изложба, прожектира се филм и се представи книга. И трите прояви са имали успех сред глобалните емигрантски общности в Аржентина. Изложбата и филмът бяха подготвени за представянето им у нас от екипа на фонда „13 века България“ с изпълнителен директор Слава Иванова. След месец в София те ще гостуват до края на лятото в базите на фонда в Сливен и в Трявна. С тях ще пътува и книгата „Лекар“ от д-р Хорхе Мичофф, издадена от ДАБЧ по инициатива на вицепрезидента.

От Стара Загора до Буенос Айрес

С изложба от колажи и с филм художничката Стела Сиди се връща към 270 дни премеждия от детството си

Изложбата от колажи „Обиколка на света за 270 дни“ вече два пъти е показвана в Буенос Айрес. Вдъхновена е не от Жул Верн, а от премеждията на пътя от България до Аржентина с кораб от Варна, през Истанбул, през пустинята в Ирак, през още земи и морета до Северна Америка и оттам до страната, чието име звъни с блясъка на среброто като обетована земя за емигранти.

Авторката Стела Сиди била тригодишно дете, когато родителите й потеглят към неизвестността, подгонени от заплахите към евреите по време на Втората световна война. След около седемдесет години тази жена отново се връща към спомените, провокирана от писма, снимки и тетрадка с мушамена подвързия: открила е дневник, който майка й водела през отчаяното и пълно с опасности пътуване. Стела Сиди, която днес е уважаван художник, преподавател и даже водещ на онлайн рубрика за култура, не можа да пристигне за софийската премиера на изложбата си, но застана пред камерата и разкри съдбата си.

Илияна Йотова препоръчва книга за джипи-тата у нас

В предговора е историята на родната емиграция в Южна Америка

Вниманието към българите в Аржентина е привлечено от вицепрезидента Илияна Йотова, в чийто пълномощия, по Конституция, е връзката с българската диаспора. За разлика от предшествениците си, Йотова се

стреми да заличава различията между „старата“ и „новата“ емиграция. В усилията си да сближава българите по света и българите в България вицепрезидентът пътува при таврийските и бесарабските българи в Молдова и Украйна, извървя поклонническо пътуване до мощите на Св. Методий в Микулчице в Чешката република и се свърза с общността на българите в централата на Майкрософт в Сиатъл, САЩ. Там вече от десетилетия живее със семействата си цяло едно кадърно инженерно поколение, също тръгнало по света след разпадането на Комбината за дисково-запаметяващи устройства през 90-те години. До Буенос Айрес през есента на 2018 г. вицепрезидентът изпрати видеообръщение по повод прожекцията на филма за „Певеца от Чако“ – талантливият български поет Марио Несторофф, нелепо и преждевременно отишъл си от този свят. Поздравът от екрана на българския вицепрезидент, представен от Гражданската асоциация „Българите в Аржентина“, стана един от най-тиражираните документи сред нашите емигранти не само в Южна Америка. Със статии, снимки и линкове за това обръщение и за „Певеца от Чако“ разказаха български списания и сайтове в чужбина – и в Северна Америка, и в Европа.

При среща с Ружка Николова от Аржентина, носителката на званието Българка на 2016 година, Йотова чува за първи път името на д-р Хорхе Мичофф – един от най-уважаваните българи в Аржентина, чийто живот е преминал като общопрактикуващ лекар в крайно бедната провинция Чако. В края на кариерата си докторът пише увлекателни къси разкази с философски размишления. Книгата „Лекар“ толкова се харесва на местната публика, че два пъти е издавана там, всеки път с уважителни обръщения от кметството в Лас Бреняс и от гилдията на медиците. Ружка Николова е превела от испански на български език творбата на д-р Мичофф, който е бил сред активистите в българската общност, изнасял е сказки и презентации. С качествата си е провокирал в Аржентина любов и уважение към България и българите.

Епизодите от практиката на д-р Мичофф са не просто състрадателни, а общочовешки и от кратките случки читателят се замисля за невежеството, мизерията на духа, суеверията, превратностите на съдбата. При целия трагизъм на борбата за оцеляване, с болестите, предразсъдъците, отровните змии, алкохолизма и политическите репресии късите разкази на д-р Мичофф са оптимистични и провокират размишления.

Илияна Йотова прочита ръкописа и коментира, че „с тази книга трябва да се запознае всяко джипи у нас“. Споделя идеята си в Съвета за работа с българите в чужбина, сформиран на обществени начала за връзките й със сънародниците по света. Димитър Владимиров, и. д. председател на ДАБЧ, се нагърбва с отпечатването на книгата. В Съвета одобряват идеята към разказите на д-р Мичофф да се добави и предговор за историята на българската диаспора в Аржентина.

Задачата е възложена на Ружка Николова, която живее там от средата на 80-те години. Съпредседател и съосновател е на Аржентинско-българската фондация. За нуждите на изданието „Български вести“, което Николова списва със съпруга си Хуан Петкофф през миналия век, тя издирвала документи и материали за съотечествениците, пригодили се към негостоприемния климат на южния материк. „Такъв вятър духа, че бяхме предупредени да не отваряме изцяло вратата на камионетката, с която отидохме на Празника на емигранта в Комодоро Ривадавия. Ако я отворим докрай, вятърът я откъсва. При лошо време даже големите транспортни камиони спират да пътуват, защото вятърът ги измита от шосето“.

В предговора към книгата, която ще бъде представена във фонда „13 века България“ и ще продължи да се разпространява от него заедно с филма и изложбата на Стела Сиди, Ружка Николова се спира върху периодите на приливните вълни от емигранти в Аржентина. Първите българи, регистрирани на пристанището в Буенос Айрес през 1894 г., били двама братя от Горна Джумая. През следващите 40 години по море са пристигнали официално 11 хиляди българи, но се твърди, че били десетина пъти повече, тъй като корабните дневници с данни за пътуващите в трюмовете често се губели или били непълни, а немалко емигранти се добирали до Аржентина по суша от Уругвай и Бразилия.

По статистически данни, в момента в Аржентина живеят три хиляди български граждани, но повече от 40 хиляди души, според дипломатически източник, се определят като наследници на български емигранти. Освен в Буенос Айрес, те живеят в градовете Берисо, Мар дел Плата, Роке Саенс Пеня, Лас Бреняс, Комодоро Ривадавия. Повечето от тях членуват в местните български културни дружества, не пропускат случай да представят родния фолклор и продължават да се чувстват българи. ◆